

”Sydhavnens Læseklub” – en læseklub for gadens folk

I en tid, hvor krige, kriser og katastrofer dominerer nyhedsstrømmen, og hvor mikrofonerne alt for ofte rækker ud til de kendte og de privilegerede i samfundet, har Jyllands-Postens litteraturredaktør, Marcus Aggersbjerg, vendt blikket et helt andet sted hen: mod dem, der sjældent bliver hørt.

De fleste af os har oplevet at gå forbi et menneske, der ruller sin sovepose ud på fortovsfliserne for at gøre klar til natten. De har mødt mennesker med håbløshed i øjnene, som slår sig ned på en kold bænk med deres liv i et par plasticposer, en hund ved siden og et bulet kaffebæger med småmønter i.

Hvorfor er de endt der? Hvad er kørt skævt? Hvordan? Hvornår? Hvorfor? Og hvad tænker de hjemløse selv om det hele?

Det har Marcus Aggersbjerg forsøgt at få svar på ved at lave en læseklub for nuværende og tidligere hjemløse og gøre den til en podcastserie på Jyllands-Posten.

Resultatet er journalistik, der skaber indsigt, forståelse og fællesskab på tværs af livsvilkår. ”Sydhavnens Læseklub” udfordrer vores forestillinger om ”de andre” og skubber til idéen om, hvem der har ret til at blive hørt, og hvad der er værd at fortælle om.

Projektet demonstrerer stort mod og originalitet. Det tager journalistikken ud af redaktionslokalerne og ind i et virkeligt, fælles rum – både fysisk og menneskeligt. I stedet for at tale *om* hjemløse har Marcus Aggersbjerg valgt at tale *med* dem. Og give dem en stemme på egne præmisser.

Vi møder bl.a. 67-årige Banjo, der var 11 år, da han første gang røg hash, og som året efter tog sit første lsd-trip. I mange år var han hjemløs, men en hjemløs, der kunne navnene på alle amerikanske præsidenter, og som færdedes lige så hjemmefrem i atomfysikkens love og Ernest Hemingways forfatterskab, som han færdedes på byens fortove og herberger.

Med podcastprojektet ”Sydhavnens Læseklub” har Marcus Aggersbjerg skabt et usædvanligt journalistisk format, hvor litteratur bliver et fælles udgangspunkt for samtaler om alle de ting, vi deler i livet – tab og tragedier, kriser og nederlag, men også glæde og håb.

I en tid, hvor journalistikken ofte jagter hurtige nyheder, viser podcastserien ”Sydhavnens Læseklub” en anden vej: den langsomme, lyttende og menneskelige journalistik, der minder os om, at forståelsen for forskellige udgangspunkter i tilværelsen er en forudsætning for reel sammenhængskraft i et land. Det er et projekt, som i sin kerne handler om at se det hele menneske og styrke den gensidige respekt for hinanden.

”Sydhavnens Læseklub” er ikke kun en podcast. Marcus Aggersbjerg og de fem medlemmer af læseklubben har holdt live-læseklubber på litteraturfestivaler, til kulturmøder og særarrangementer rundt i landet – alene og i selskab med forfatterne til nogle af de mange bøger, de har læst – navne som Kim Blæsbjerg, Caspar Eric og Knud Romer.

Og det er ikke kun lytteren, der bliver klogere på litteratur og på sig selv. Det gør medlemmerne af læseklubben også. Som Jane siger i den første podcast efter at have læst Ernest Hemingways ”Den gamle mand og havet”:

»Jeg ville ønske, jeg havde læst den bog som ung. Så ville jeg have følt mig mindre ensom, og jeg ville vide, at selv når det ser allermest sort ud, skal man ikke give op.«

Derfor indstilles Marcus Aggersbjerg og ”Sydhavnens Læseklub” til Cavlingprisen for et enestående og modigt stykke journalistisk arbejde, der belyser væsentlige samfundsforhold, giver stemme til de oversete og minder os om, hvorfor journalistik betyder noget.

Indstillet af Jyllands-Postens journalistiske chef, Carsten Ellegaard, og samfundsredaktør, Mette Koue